

Kursus i udarbejdelse af kliniske retningslinjer (GRADE METODEN)

Kursusbeskrivelse:

Kliniske retningslinjer er et væsentligt element i det danske sundhedsvæsen, og der stilles stigende krav til fagprofessionelles fortrolighed med metoder til udarbejdelse og vurdering af kliniske retningslinjer. Kursets formål er at gennemgå processen for udvikling af kliniske retningslinjer ved GRADE metoden;

Definition på og model for en klinisk retningslinje gennemgås.

Der gennemføres øvelser i formulering af fokuserede spørgsmål indenfor forskellige discipliner, indhentning, analyse og vurdering af relevant videnskabelig litteratur (både primært og sekundært litteratur).

Litteraturen fortolkes, estimerer udregnes, evidensprofiler og Summary og Findings tabeller udvikles og resultaterne anvendes til at formulere anbefalinger for praksis.

Endvidere gennemgås og øves metode til vurdering af eksisterende kliniske retningslinjer.

GRADE processen er styrende for kursusforløbet og systemer der understøtter udviklingsprocessen vil blive gennemgået (Review Manager (Revman) og Guidelines Development Tool (GDT)).

Varighed:

8 kursusdage á 6 ½ undervisningstimer fordelt over 17 uger. Derudover er der mulighed for 5 timers vejledning pr person/gruppe under kursusforløbet.

Undervisningsdage:

8/2-17, 22/2-17, 8/3-17, 22/3-17, 5/4-17, 3/5-17, 24/5-17, 7/6-17

Undervisere:

- Sasja Jul Håkonsen, cand.cur., videnskabelig medarbejder Center for Kliniske Retningslinjer
- Palle Larsen, Phd, post.doc., Center for Kliniske Retningslinjer

Formål (læringsmål og kompetencer):

Det anbefales at kursisterne arbejder med deres egne konkrete kliniske problemstillinger/retningslinjer. Kurset er tilrettelagt således at der mellem kursusgangene er tid til og kan arbejdes med de kliniske retningslinjer såvel som der er indlagt mulighed for specifik vejledning af underviserne udenfor kursusdagene. Det kan anbefales at flere personer arbejder med samme område/emne.

Kurset giver kompetence til:

- at analysere og vurdere behov for en klinisk retningslinje
- at identificere relevant litteratur som grundlag for udarbejdelse af en klinisk retningslinje
- at analysere og vurdere kvaliteten af videnskabelig litteratur som grundlag for udarbejdelse af en klinisk retningslinje

CENTER FOR KLINISKE RETNINGSLINJER

- CLEARINGHOUSE

- at fortolke og omsætte forskningsresultater til kliniske anbefalinger
- at vurdere kvaliteten af eksisterende kliniske retningslinjer
- at anvende GRADE metoden til udvikling af kliniske retningslinjer

Pris:

For ansatte på institutioner, der er medlem af Center for Kliniske Retningslinjer udgør deltagergebyret kr. 9.995 kr. eks moms, for øvrige udgør gebyret kr. 19.990 kr. eks. moms. Forplejning på kursusdagene er inkluderet i kursusgebyret.

Undervisningsform:

Forelæsninger, gruppeøvelser og individuel vejledning.

Sted:

Skiftevis på Aalborg Universitet i henholdsvis København og Aalborg

Tilmelding:

Tilmelding efter først til mølle princippet. OBS sidste dag for tilmelding er den 30.1.16 (herefter er tilmeldingen bindende, hvilket betyder at alle tilmeldte personer vil blive opkrævet det fulde kursusgebyr).

For tilmelding til kurset, klik [her](#)

Yderligere oplysninger:

Sasja Jul Håkonsen, sjh@cfkr.info

Forberedelse forud for kurset: Inden første kursusdag bedes I overveje, hvilket emne/klinisk problemstilling der skal danne baggrund for den kliniske retningslinje, som I vil påbegynde arbejdet med under kursusforløbet.

CENTER FOR KLINISKE RETNINGSLINJER

- CLEARINGHOUSE

Nedenstående litteratur danner baggrund for indholdet i kursusdagene. Det anbefales at man som minimum har orienteret sig i Manualen til udarbejdelse af kliniske retningslinjer fra Center for Kliniske Retningslinjer. Derudover indgår der også andet litteratur (kliniske retningslinjer, systematiske reviews, diagnostiske tests, RCT studier), som gennemgås på de enkelte kursusdage. Dette materiale fremsendes senest 14 dage før den pågældende kursusdag.

Litteratur.

- Manual til udarbejdelse af kliniske retningslinjer. Center for Kliniske Retningslinjer – Clearinghouse http://cfkr.dk/media/349069/manual_hjemmesiden_final_.pdf
- Model for udarbejdelse af Nationale Kliniske Retningslinjer Metodehåndbogen Version 2.1 <http://sundhedsstyrelsen.dk/da/nkr/metode/~media/B3A4A4BA131243ECA6339D6E46CE3536.ashx>
- GRADE handbook – an introduction to GRADE <http://gdt.guidelinedevelopment.org/app/handbook/handbook.html>
- Cochrane handbook for systematic reviews of interventions <http://handbook.cochrane.org/>
- Cochrane handbook for diagnostic test accuracy reviews <http://methods.cochrane.org/sdt/handbook-dta-reviews>
- The Joanna Briggs Institute Reviewers Manual: The Systematic Review of Diagnostic Test Accuracy http://www.joannabriggs.org/assets/docs/sumari/Reviewers-Manual_TheSystematic-review-of-studies-of-diagnostic-test-accuracy.pdf
- GRADE guidelines: 1. Introduction-GRADE evidence profiles and summary of findings tables. Guyatt G, Oxman AD, Akl EA, Kunz R, Vist G, Brozek J, Norris S, Falck-Ytter Y, Glasziou P, DeBeer H, Jaeschke R, Rind D, Meerpohl J, Dahm P, Schünemann HJ. J Clin Epidemiol. 2011 Apr;64(4):383-94. doi: 10.1016/j.jclinepi.2010.04.026. Epub 2010 Dec 31.
- GRADE guidelines: 3. Rating the quality of evidence. Balshem H, Helfand M, Schünemann HJ, Oxman AD, Kunz R, Brozek J, Vist GE, Falck-Ytter Y, Meerpohl J, Norris S, Guyatt GH. J Clin Epidemiol. 2011 Apr;64(4):401-6. doi: 10.1016/j.jclinepi.2010.07.015. Epub 2011 Jan 5.
- GRADE guidelines: 4. Rating the quality of evidence--study limitations (risk of bias). Guyatt GH, Oxman AD, Vist G, Kunz R, Brozek J, Alonso-Coello P, Montori V, Akl EA, Djulbegovic B, Falck-Ytter Y, Norris SL, Williams JW Jr, Atkins D, Meerpohl J, Schünemann HJ. J Clin Epidemiol. 2011 Apr;64(4):407-15. doi: 10.1016/j.jclinepi.2010.07.017. Epub 2011 Jan 19.
- GRADE guidelines 6. Rating the quality of evidence--imprecision. Guyatt GH, Oxman AD, Kunz R, Brozek J, Alonso-Coello P, Rind D, Devereaux PJ, Montori VM, Freyschuss B, Vist G, Jaeschke R, Williams JW Jr, Murad MH, Sinclair D, Falck-Ytter Y, Meerpohl J, Whittington C, Thorlund K, Andrews J, Schünemann HJ. J Clin Epidemiol. 2011 Dec;64(12):1283-93. doi: 10.1016/j.jclinepi.2011.01.012. Epub 2011 Aug 11.
- GRADE guidelines: 7. Rating the quality of evidence--inconsistency. Guyatt GH, Oxman AD, Kunz R, Woodcock J, Brozek J, Helfand M, Alonso-Coello P, Glasziou P, Jaeschke R, Akl EA, Norris S, Vist G, Dahm P, Shukla VK, Higgins J, Falck-Ytter Y, Schünemann HJ; GRADE Working Group. J Clin Epidemiol. 2011 Dec;64(12):1294-302. doi: 10.1016/j.jclinepi.2011.03.017. Epub 2011 Jul 31.
- GRADE guidelines: 8. Rating the quality of evidence--indirectness. Guyatt GH, Oxman AD, Kunz R, Woodcock J, Brozek J, Helfand M, Alonso-Coello P, Falck-Ytter Y, Jaeschke R, Vist G, Akl EA, Post PN, Norris S, Meerpohl J, Shukla VK, Nasser M, Schünemann HJ; GRADE Working Group. J Clin Epidemiol. 2011 Dec;64(12):1303-10. doi: 10.1016/j.jclinepi.2011.04.014. Epub 2011 Jul 30.

Program:

CENTER FOR KLINISKE RETNINGSLINJER

- CLEARINGHOUSE

Dag	Uge	Dato	Temaer
1	6	Den 8. februar 2017 Kl. 9.30-15	<i>Sted: Aalborg Universitet i København</i> Introduktion til kurset Orientering om Center for Kliniske Retningslinjer Begrebsafklaring – kliniske retningslinjer, GRADE m.m Identifikation og fokusering af områder til udarbejdelse af kliniske retningslinjer, herunder udarbejdelse af fokuserede spørgsmål (PICO/PIRO) Kursisters præsentation af egne emner Introduktion til baggrundssøgning og baggrundsafsnit
2	8	Den 22. februar 2017 Kl. 9.30-15	<i>Sted: Aalborg Universitet i Aalborg</i> Opfølgning på kursistersnes PICO / PIRO Introduktion til søgestrategi og metodeafsnit, herunder systematiske litteratursøgninger Forskningstyper Basale associationsmål
3	10	Den 8. marts 2017 Kl. 9.30-15	<i>Sted: Aalborg Universitet i København</i> Systematisk litteratursøgning <i>Undervisning ved ekstern bibliotekar</i>
4	12	Den 22. marts 2017 Kl. 9.30-15	<i>Sted: Aalborg Universitet i Aalborg</i> Kritisk vurdering af sekundært litteratur: <ul style="list-style-type: none">- Introduktion til AGREE II, samt øvelse- Introduktion til AMSTAR, samt øvelse- Kritisk læsning ved checklister
5	14	Den 5. april	<i>Sted: Aalborg Universitet i København</i>

CENTER FOR KLINISKE RETNINGSLINJER

- CLEARINGHOUSE

		2017 Kl. 9.30-15	Kritisk vurdering af primær litteratur: <ul style="list-style-type: none">- Risk of Bias vurdering (ROB) – randomiseret klinisk kontrolleret studier- ROBIN-I vurdering – observationelle studier- QUADAS-II vurdering – diagnostiske tests Vi fortolker de statistiske begreber undervejs. Øvelser i forhold til områderne
6	18	Den 3. maj 2017 Kl. 9.30-15	<i>Sted: Aalborg Universitet i Aalborg</i> Body of evidence: <ul style="list-style-type: none">- Udarbejdelse af Summary of Findings tabeller (SOF) og evidensstabeller- Gennemgang af software til udarbejdelse af meta-analyser og GRADE Egen litteratur anvendes
7	21	Den 24. maj 2017 Kl. 9.30-15	<i>Sted: Aalborg Universitet i København</i> Anbefalinger (hvad kan vi anbefale ud fra den fundne evidens og hvordan gøres dette?) Introduktion til kvalitetsovervågning, standarder og indikatorer
8	23	Den 7. juni 2017 Kl. 9.30-15	<i>Sted: Aalborg Universitet i Aalborg</i> Præsentation af den kliniske retningslinje (det som I nu engang er nået til) Bedømmelsesprocessen <ul style="list-style-type: none">- Spørgsmål- Videre samarbejde med Centret Evaluerings